شعیب بهمن، کارشناس مسائل روسیه در گفت‌وگو با «فرهیختگان» تبیین کرد

پیام روس‌ها درباره S-400

روسیه رایزنی‌هایی با امارات داشت و به دنبال آن بحث خروج امارات از یمن مطرح شد

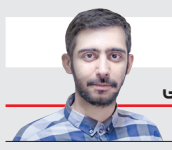

سیدمهدی طالبی
روزنامه‌نگار

در چند ماه گذشته متفاوت‌تر از قبل بوده است. روس‌ها این روزها همسان با ایران علیه تحریم‌های غرب و پروپاگاندای رسانه‌ای آنها واکنش نشان می‌دهند. مسکو در میانه تحریم‌های تسلیحاتی ایران، پیشنهاد فروش سامانه پدافندی S-400 را نیز به ایران داده است. برای بررسی روابط ایران و روسیه در دوره کنونی و ظرفیت‌های این کشور با شعیب بهمن، کارشناس مسائل روسیه گفت‌وگو کرده‌ایم. او می‌گوید پیشنهاد فروش سامانه پدافندی با ایران، یک پیام به غربی‌ها بود. در شرایطی که آمریکا از نفت تا زعفران ایران را تحریم کرده است، روس‌ها می‌خواستند این پیام را رسما اعلام کنند که هیچ‌گونه محدودیتی را در ارائه تسلیحات نظامی با ایران نمی‌پذیرند. بهمن درباره ظرفیت روسیه برای ورود به بحران یمن نیز گفت که رایزنی‌های آنان در بحث خروج امارات از یمن موثر بوده است. متن این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

برخی معتقدند روس‌ها در دوره فعلی توانایی کمک به ایران را دارند. روسیه در چه زمینه‌هایی می‌تواند به ایران کمک کند؟

مواضع روس‌ها طی یک ماه گذشته و به‌طور مشخص از زمانی که تنش‌ها میان ایران و غرب - به‌ویژه ایران و آمریکا - تشدید شده است، نشان می‌دهد آنها یک موضع کاملا حمایتی نسبت به ایران داشته‌اند و این موضع حمایتی در مواضع مختلف آنها مشهود بوده است. تاکید بر اینکه ایران دارای حقانیت است و درباره کاهش تعهدات ایران در برجام، حضور و نفوذ منطقه‌ای و... روس‌ها پشتیبانی قابل‌توجهی از ایران کردند. علاوه‌بر این روس‌ها پیام مثبتی درباره فروش سامانه دفاعی S-400 به ایران داشته‌اند. در ماجرای حمله به نفتکش‌ها از موضع ایران حمایت و همچنین به صراحت اعلام کرده‌اند پهپاد آمریکایی داخل مرزهای سرزمینی ایران قرار داشته است. بررسی مواضع حمایتی روس‌ها نشان می‌دهد آنها خط‌مشی خودشان را در قبال تحولات جاری و مسائلی که در آینده رخ خواهد داد، مشخص کرده‌اند و این مساله را هم بیان می‌کنند.

در حال حاضر استراتژی روسیه این است تا حد ممکن از تداوم و افزایش تنش‌ها جلوگیری کند ولی در عین حال خودش را پایبند توافق برجام می‌داند و قاعدتا بر این نکته هم پافشاری می‌کند که در چارچوب برجام باید با ایران همکاری شود. روس‌ها حتی این نکته را هم اظهار کرده‌اند که اگر سیستم اینستکس اروپایی‌ها کار نکند، حاضریم به صورت جداگانه در زمینه فروش نفت ایران و مبادلات مالی با ایران همکاری کنیم. آنان یکی از طرف‌های برجام هستند و خودشان را کاملا پایبند به آن می‌دانند و بر همین مبنا روابط عادی خودشان را با ایران ادامه خواهند داد و تحت‌تاثیر تنگناهایی که آمریکایی‌ها ایجاد کرده‌اند، قرار نمی‌گیرند؛ هرچند ممکن است برخی شرکت‌ها و بانک‌های روسیه تحت‌تاثیر تحریم‌های آمریکا قرار بگیرند و بعضی از همکاری‌هایشان با ایران کاهش پیدا کند ولی در مجموع دولت روسیه نگاه مثبتی دارد و بر همین اساس هم مایل است روابط عادی‌اش با ایران را پیگیری کند و خللی هم در این مناسبات پیش نیاید. در کل روس‌ها با ایران در حوزه‌های مختلف اقتصادی، سیاسی، امنیتی و... تمایل به همکاری دارند.

اشاره کردید روس‌ها درباره فروش سامانه پدافند هوایی S-400 به ایران ابراز تمایل کرده‌اند. مقامات ایران بعد از دریافت سامانه S-300 اعلام کرده‌اند نیازی به خرید سامانه S-400 ندارند. اعلام تمایل روس‌ها برای فروش این سامانه به ایران چه معنایی دارد، فقط حالت تبلیغاتی دارد یا می‌تواند عملیاتی شود؟

اینکه ایران به این سامانه نیاز تسلیحاتی دارد یا خیر، موضوعی دیگر است. بررسی‌ها نشان می‌دهد ایران می‌تواند به سامانه پدافند هوایی S-400 نیاز داشته باشد کما اینکه ترکیه به‌عنوان کشوری که عضو ناتو است به سمت خرید این سامانه رفته است. کشورهای مهم دیگری مانند چین و هند نیز به سمت خرید این سامانه رفته‌اند، بنابراین این سامانه فی‌النفسه مهم است و کارایی بالایی دارد. این موضوع که برآورد می‌شود ایران به این سامانه نیاز دارد یا خیر، به مقامات نظامی مربوط است و آنها باید نظر بدهند که ایران چقدر به آن احتیاج دارد و این سامانه تا چه اندازه می‌تواند از حریم هوایی ایران دفاع کند. البته نظر بنده به‌عنوان یک کارشناس سیاسی این است که قطعا S-400 می‌تواند برای ایران کارا و مثبت باشد. دلیل اینکه چرا این پیشنهاد در شرایط فعلی توسط روس‌ها مطرح می‌شود، کاملا واضح و روشن است. روس‌ها در حال آغاز جنگ روانی علیه غربی‌ها هستند. آنان از طریق این پیشنهاد علاوه‌بر اینکه به آمریکا و اروپا پیام می‌دهند که ما هیچ‌گونه تحریم تسلیحاتی علیه ایران را نمی‌پذیریم، می‌گویند حاضریم یکی از بهترین و به‌روزترین سامانه‌های تسلیحاتی خود را به ایران تحویل دهیم. این پیام بسیار مهم و جدی است و می‌تواند بسیاری از معادلات طرف‌های غربی را به هم بزند. متاسفانه در ایران، ماهیت این پیام مورد توجه قرار نگرفته و پاسخ سرد مقامات ایرانی، مانع از این شده که ما وارد این جنگ روانی شویم درحالی که ایران اگر هم نیازی به سامانه S-400 نداشت، می‌توانست جور دیگری رفتار کند. مقامات سیاسی-نظامی ایران می‌توانستند با استقبال از این پیام روس‌ها، یک جنگ روانی علیه غربی‌ها راه بیندازند.

منظور شما این است که این پیشنهاد آغازی برای فروش تسلیحات بیشتر به ایران پس از اتمام محدودیت‌های تسلیحاتی برجام است؟

قطعا همین‌طور است. روس‌ها با پیشنهاد فروش S-400 در حال مخابره این پیامند که هیچ‌گونه محدودیتی را در ارائه تسلیحات نظامی با ایران نمی‌پذیرند. در حالی که آمریکایی‌ها بخش‌های اصلی اقتصاد ایران از پتروشیمی و فولاد تا فرش و زعفران را تحریم کرده‌اند، کشوری پیدا شده که حاضر است پیشرفته‌ترین سامانه‌های تسلیحاتی خودش را به ایران تحویل دهد. این موضوع می‌تواند پیام‌های گسترده‌ای برای کشورهای غربی داشته باشد که البته ما این پیام را نگرفتیم و استفاده‌ای نیز نکردیم. ما حتی اگر نیاز به این سامانه نداشتیم- که به نظر بنده داریم- باید این جنگ روانی را ادامه می‌دادیم و از پیشنهاد روس‌ها استقبال می‌کردیم و آن را به یک جریان در حوزه رسانه و تبلیغات تبدیل می‌کردیم تا از این راه بهره‌های لازم را در تعامل با غرب ببریم. متاسفانه این رویکرد در بین مسئولان ما خیلی وجود ندارد و قائل به انجام چنین اقدامات روانی‌ای نیستند و تصور می‌کنند اگر چنین پیامی به غرب مخابره شود، غربی‌ها از ایران دورتر می‌شوند و اقدامات تنبیهی علیه آن انجام می‌دهند. این در حالی است که ترکیه به‌عنوان کشور عضو ناتو به‌رغم فشاری که آمریکایی‌ها برای لغو قرارداد خرید S-400 به آن آورده‌اند، این سامانه را خریداری کرد. الزاما گرایش به کشورهایی مانند روسیه به معنای جدایی و دوری از غرب نیست بلکه ما می‌توانیم همزمان با افزایش روابط با روسیه و چین ارتباط خودمان را با کشورهای غربی نیز تنظیم کنیم، این نکته‌ای است که متاسفانه در ایران نادیده گرفته می‌شود.

شما معتقدید با وجود اینکه دیگر تحریمی برای اعمال علیه ایران وجود ندارد، هنوز هم در داخل ایران ترس از غرب وجود دارد؟

بله، دیگر جایی برای تحریم کردن نمانده است، تحریم‌ها تقریبا تمام شده‌اند و اگر امروز کشورهای اروپایی اعلام کنند که از تحریم‌های آمریکا پیروی خواهند کرد، عملا اتفاق خاصی برای ایران نخواهد افتاد، اروپا هم طی یک‌سال گذشته به شکل عملی از این تحریم‌ها حمایت و پیروی کرده است پس دیگر رابطه‌ای وجود ندارد که از کاهش آن نگران باشیم. متاسفانه رویکردی که در سیاست خارجی ایران دنبال می‌شود، واقع‌گرایانه نیست. برخی نگرانند اگر این پیام به کشورهای اروپایی داده شود که ایران گزینه‌های دیگری دارد و می‌تواند با کشورهای دیگری کار کند، اروپا دلسرد و دلخور شود و علیه ایران موضع بگیرد. این در حالی است که ایران می‌تواند از این طریق به کشورهای غربی فشار بیاورد و روابطش را با آنها تنظیم کند.

در ماه‌های اخیر تنش‌های نظامی در منطقه به صورت غیرمستقیم افزایش پیدا کرده است. اگر بعد از هدف قرار گرفتن تاسیسات نفتی عربستان و سرنگونی پهپاد جاسوسی آمریکا بر فراز محدوده آب‌های سرزمینی ایران، تنش‌ها بیشتر از سطح موجود شود، روس‌ها چه موضعی خواهند گرفت؟ آنان فعلا استراتژی‌شان جلوگیری از افزایش و تداوم تنش‌ها و چیزی مانند بی‌طرفی فعال ولی متمایل به ایران است. اما درصورت افزایش تنش‌ها، استراتژی روس‌ها چه خواهد بود و آیا حمایت‌هایشان از ایران ادامه خواهد یافت؟

این موضوعی است که خود روس‌ها باید درباره آن تصمیم‌گیری کنند. گمانه‌زنی‌های متعددی درباره این مساله صورت گرفته است. برخی معتقدند روسیه به‌طور کامل در طرف ایران خواهد ایستاد و برخی دیگر نیز معتقدند روس‌ها سعی می‌کنند نقش میانجی را ایفا کنند یا به سمت غرب گرایش پیدا کنند. ولی آنچه از روندها مشخص است روس‌ها مواضع سفت‌وسخت و محکمی در حمایت از ایران داشته‌اند اما اینکه به‌عنوان مثال در آینده با وقوع یک درگیری نظامی بین ایران و آمریکا، روس‌ها نیز وارد این درگیری نظامی خواهند شد یا نه، موضوعی است که تصمیم‌گیری درباره آن برعهده مقامات سیاسی، نظامی و امنیتی روسیه است و کسی نمی‌تواند آن را پیش‌بینی کند.

منظورم تنش‌های موجود و افزایش دامنه و سطح آنهاست! برای مثال در زمینه بحران یمن، این امکان وجود دارد که درصورت اقدام آمریکایی‌ها برای افزایش سطح تنش‌ها در منطقه، روسیه نیز در جبهه یمن به نفع محور مقاومت وارد شود؟ از سال گذشته نیز نامه‌نگاری‌هایی از سوی دولت نجات ملی مستقر در صنعا (وابسته به انصارالله) با مقامات روسیه به‌خصوص آقای پوتین، رئیس‌جمهور این کشور صورت گرفته است. احتمال ورود روسیه بر ضد منافع آمریکا در یمن وجود دارد؟ البته نه به صورت مستقیم، برای نمونه حضور نیروی دریایی این کشور در سواحل یمن می‌تواند گشایش زیادی در قضایای یمن ایجاد کند؟

یمن یک پرونده ویژه است. روس‌ها با هر دو طرف درگیر در مسائل داخلی یمن ارتباط گسترده‌ای دارند. منصور هادی، رئیس‌جمهور مستعفی یمن در شوروی تحصیل کرده و دارای ارتباطات محکمی با این کشور است ولی در عین حال در طرف مقابل با انصارالله نیز روابط خوبی برقرار کرده‌اند. منتها روس‌ها علاوه‌بر چنین ملاحظاتی که در تحولات داخلی یمن دارند، ملاحظات منطقه‌ای را هم به‌نوعی در نظر می‌گیرند. روابطی که با اماراتی‌ها، سعودی‌ها، قطری‌ها و ایرانی‌ها دارند. به نظر می‌رسد روس‌ها همان نقش خودشان را که تا امروز ایفا کرده‌اند ادامه خواهند داد یعنی سعی خواهند کرد به‌عنوان یک بازیگر واسط و میانجی در بهترین شرایط وارد شوند، اما اگر قرار باشد تغییر و تحول جدی در اوضاع یمن رخ بدهد و ورق به‌طور کامل به سمت آمریکایی‌ها برگردد، بله در آن صورت می‌شود پیش‌بینی کرد روس‌ها نیز دست به تحرک جدی‌تری خواهند زد.

> روس‌ها از طریق پیشنهاد فروش S-400 به ایران علاوه‌بر اینکه به آمریکا و اروپا پیام می‌دهند که ما هیچ‌گونه تحریم تسلیحاتی علیه ایران را نمی‌پذیریم، می‌گویند حاضریم یکی از بهترین و به‌روزترین سامانه‌های تسلیحاتی خود را به ایران تحویل دهیم. این پیام بسیار مهم و جدی است و می‌تواند بسیاری از معادلات طرف‌های غربی را به هم بزند

اخیرا روس‌ها رایزنی‌هایی با اماراتی‌ها داشته‌اند و به دنبال آن بحث خروج امارات از یمن مطرح شده است. به نظر می‌رسد عملا جبهه سعودی که آمریکا از آن حمایت می‌کند تا حد زیادی در یمن تضعیف شده است. این محور از طریق جنگ نتوانست به نتیجه‌ای برسد و نهایتا ناگزیر خواهد بود پشت میز مذاکره بنشیند.

پس می‌شود این‌طور گفت که همکاری ایران و روسیه در سوریه و در یمن نیز بازتعریف شود؟

به دلیل ماهیت متفاوت این دو پرونده این همکاری به همان شکل ادامه پیدا نمی‌کند. اینها هر کدام مسائل مختص خودشان را دارند. کشورها بر اساس محاسبه سود و ضرر مشارکت در پرونده‌ها، وارد می‌شوند ولی در شرایط فعلی روس‌ها وضعیت یمن را به‌ضرر خودشان ارزیابی نمی‌کنند، چراکه عربستان در سال‌های بعد از شروع جنگ یمن عملا تمرکزش از سوریه برداشته شد و این یک نکته مثبت برای روسیه به شمار می‌آید. ضمن اینکه عربستان وارد یک جنگ فرسایشی ناتمام شده و تا به حال هزینه‌های زیادی را برای آن صرف کرده است. الان زمان هزینه دادن سعودی‌ها رسیده است و یمنی‌ها حملات خودشان را شروع کرده‌اند. به نظر می‌رسد در شرایط فعلی موازنه در یمن برای اینکه روس‌ها در آینده نقش خودشان را به‌عنوان یک میانجی فعال ایفا کنند، به نفع روس‌هاست. اساسا از لحاظ اقتصادی هم اگر نگاه کنیم ناامنی در تنگه باب المندب درنهایت می‌تواند به نفع روس‌ها تمام شود زیرا ناامنی در آنجا می‌تواند به افزایش قیمت نفت بینجامد و با توجه به اینکه کشتی‌های روسی خیلی از آن مسیر برای تجارت استفاده نمی‌کنند، ناامنی در آن منطقه به‌ضرر کشورهای اروپایی تمام می‌شود. این مساله برای روس‌ها مفید تلقی می‌شود. شاید بتوان گفت آنها در شرایط فعلی از تداوم وضعیت فعلی سود می‌برند.

پس هرگونه تلاش امارات و عربستان سعودی برای کاهش قیمت نفت، می‌تواند باعث تشدید اوضاع در یمن شود؟

احتمالش وجود دارد همان‌طور که روس‌ها در برابر مساله نفتکش‌ها در خلیج فارس و دریای عمان موضعی بدی نگرفتند، از افتادن اتفاقات مشابه در دیگر مناطق نیز بدشان نیاید، زیرا معادله انرژی موضوعی جدی است. آمریکایی‌ها تولید نفت شیل را آغاز کرده‌اند. این نوع نفت در شرایطی برای آمریکایی‌ها می‌تواند مقرون به صرفه باشد که در ابعاد زیاد تولید شود تا هزینه‌های تولید کاهش یابد. در شرایطی که آمریکایی‌ها در میزان تولید نفت از روسیه و عربستان پیشی گرفته‌اند، می‌توان گفت روس‌ها خیلی بدشان نمی‌آید تنش‌های نفتی افزایش یابد تا مانع کاهش قیمت نفت شوند. تصمیم فریز نفتی روسیه و اوپک، هنوز نتوانسته از کاهش قیمت‌ها جلوگیری کند. در چنین وضعیتی برای کشوری مانند روسیه که بخش اعظم اقتصادش نیازمند درآمدهای نفتی است خیلی بد نیست که یک‌سری تنش در حوزه‌های نفتی اتفاق بیفتد تا قیمت نفت افزایش یابد. هر نوع مسدود شدن تنگه باب المندب بیشتر از آنکه به‌ضرر روس‌ها تمام شود، به‌ضرر اروپا و عربستان خواهد بود.

بخش اعظم صادرات انرژی روسیه به چین و کشورهای اروپایی است که بیشتر از طریق خط لوله انجام می‌پذیرد و روسیه به همین دلیل نیازی به تنگه‌ها ندارد. در طول سالیان گذشته اتحادیه اروپا به دنبال سیاست متنوع کردن بازار خرید نفتی خود بوده و تلاش کرده است از وابستگی به روسیه بکاهد تا در بزنگاه‌ها روسیه نتواند از سلاح انرژی علیه‌شان استفاده کند.

هرچه صدور منابع انرژی از دیگر مناطق به اروپا کاهش پیدا کند وابستگی آنها به انرژی روسیه افزایش خواهد یافت و این اساسا یکی از سیاست‌های درازمدت روس‌هاست که تا حد ممکن از این مساله جلوگیری کنند و نگذارند اروپا نیازهای انرژی خودش را از نقاط دیگر تامین کند. این یک استراتژی کلان و درازمدت در سیاست انرژی روسیه است.

شرکت سهامی برق منطقه‌ای تهران

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای ۹۸/۲۱۰۰۱

۱- نام و نشانی مناقصه‌گذار: شرکت برق منطقه‌ای تهران به شماره ثبت ۹۷۶۴، شناسه ملی ۱۰۱۰۰۴۰۲۶۶۴ و کد پستی ۱۹۸۱۹۶۹۹۶۱، به نشانی تهران، سعادت‌آباد، بالاتراز کوی فراز، بلوار برق تهران، شرکت برق منطقه‌ای تهران، ساختمان حوزه ستادی، طبقه سوم، بال شرقی، امور تدارکات و قراردادها

۲-موضوع مناقصه: مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به شرح ذیل:

شماره مناقصه (مرجع)	شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت	موضوع مناقصه	میزان تضمین (سپرده) شرکت در مناقصه (ریال)	زمان گشایش پیشنهادات
۹۸/۲۱۰۰۱	۲۰۹۸۰۰۱۰۰۸۰۰۰۰۱۳	خرید یراق‌آلات و ملحقات فیبر نوری خط ۴۰۰ کیلوولت شهیدرجایی- رودشور	۱۹۴/۰۰۰/۰۰۰	۱۰:۰۰

۳-زمان، مهلت، مبلغ ومحل دریافت اسناد: متقاضیان می‌توانند از تاریخ ۹۸/۰۴/۱۸ لغایت ۹۸/۰۴/۲۴، به سامانه الکترونیکی تدارکات دولت به آدرس www.setadiran.ir مراجعه و با پرداخت مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال از طریق درگاه پرداخت اینترنتی به شماره حساب ۴۰۰۱۰۵۰۹۰۴۰۰۵۶۵۵ به نام شرکت برق منطقه‌ای تهران نزد اداره کل خزانه بانک مرکزی به شماره شناسه واریزی ۳-۶۴-۰۵۰۹-۷۴-۲۲۱۵۰۰-۸۲-۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۱۰۰۳ جهت خرید اسناد مناقصه فوق اقدام نمایند.

۴- مدت اعتبار پیشنهادات: اعتبار پیشنهادات از زمان افتتاح پاکات ۶ ماه می‌باشد.

۵- نوع و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: مبلغ تضمین شرکت در مناقصه به صورت ضمانت‌نامه بانکی معتبر یا واریز نقدی به حساب تمرکز سپرده‌های برق تهران نزد خزانه می‌باشد.

۶- نام ونشانی دستگاه نظارت: شرکت برق منطقه‌ای تهران به نشانی مندرج در بند یک

۷-زمان و محل تحویل تضمین شرکت در مناقصه: پیشنهاددهندگان باید ضمن بارگذاری تصویر کلیه مدارک پاکات (الف، ب، ج) در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت تا ساعت ۰۹:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۹۸/۰۵/۰۷، نسبت به ارسال اصل مدارک مطابق شرایط درج شده در اسناد مناقصه، در پاکت لاک‌ومهر شده تا پایان ساعت اداری روز دوشنبه مورخ ۹۸/۰۵/۰۷ به دبیرخانه حراست به نشانی مندرج در بند یک تحویل و رسید دریافت دارند. تمامی فرآیند برگزاری مناقصه از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت صورت می‌پذیرد.

۸- گشایش پیشنهادات: پیشنهادات ارائه شده در سامانه درروز سه‌شنبه مورخ ۹۸/۰۵/۰۸. ساعت ۱۰:۰۰ درسالن پژوهش۳ واقع در طبقه سوم ساختمان ستادی شرکت برق منطقه‌ای تهران گشایش خواهد یافت.

۹- سایر شرایط:

- ارائه مجوز ومستندات لازم مبنی‌بر تولید کننده قطعات موضوع مناقصه توسط مناقصه‌گر به همراه تاییدیه شرکت توانیر الزامی می‌باشد.

علاقه‌مندان به شرکت در مناقصه می‌بایست جهت ثبت‌نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (توکن) با شماره‌های دفتر ثبت‌نام ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ و مرکز تماس ۲۷۳۱۳۱۳۱ تماس حاصل نمایند.

سامانه تدارکات الکترونیکی دولت www.setadiran.ir
پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات http://iets.mporg.ir
پایگاه اطلاع‌رسانی مناقصات شرکت توانیر http://tender.tavanir.org.ir
پایگاه اطلاع‌رسانی مناقصات شرکت برق منطقه‌ای تهران www.trec.co.ir

با مصرف بهینه برق به اقتصاد جامعه و خانواده کمک کنیم

روابط عمومی برق منطقه‌ای تهران

م. الف ۱۲۱۷